

Самсонова Я. О., кандидат юридичних наук, асистент кафедри земельного та аграрного права Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ВІНОГРАДНИХ НАСАДЖЕНЬ

В Україні приділяється значна увага стану сільського господарства та пошукам нових підходів до його розвитку й підтримки, однак, окремі його галузі, до яких відноситься виноградарство, потребують спеціальних організаційно-правових заходів з боку держави, що обумовлено їх значенням для раціонального використання найбільш цінних земель країни, зменшення та попередження появи фальсифікованої продукції, відновлення відповідних конкурентних позицій на внутрішньому й зовнішньому ринках. До таких заходів відносяться обов'язкова реєстрація виноградних насаджень у господарствах всіх форм власності в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну аграрну політику, політику у сфері сільського господарства (ст. 2 Закону України «Про виноград та виноградне вино» від 16.06.2005 р., № 2662-IV).

З моменту вступу у чинність вищевказаного Закону України «Про виноград та виноградне вино» та покладання обов'язку на всі господарства щодо реєстрації виноградників, виникло багато проблемних питань, які й досі залишаються відкритими. Найважливішими з них є порядок такої реєстрації та визначення кола суб'єкти, які повинні реєструвати насадження.

Виходячи з положень Закону такими суб'єктами є всі господарства, які мають промислові виноградні насадження технічних та столових сортів винограду для виноробства на площі понад 0,5 гектара. Отже, на господарства, які не займаються переробкою винограду на виноробну продукцію не поширюються норми Закону й вони взагалі не зобов'язані реєструвати свої насадження. Але, слід зауважити, що існує й багато іншої виноградної продукції, окрім виноробної, виробництво якої може займати чималі площі виноградних насаджень й потребує здійснювати контрольню-наглядові функції з боку держави. Це питання слід чітко

визначити на законодавчому рівні шляхом розширення кола суб'єктів, які повинні реєструвати свої насадження. Це положення також надасть можливість мати більш об'єктивні дані про площі виноградних насаджень та товаровиробників, які займаються виробництвом всієї виноградної продукції, в тому числі й виноробної.

Стосовно порядку реєстрації насаджень, теж виникає багато складнощів в силу його законодавчої неврегульованості. На сьогодні немає жодного нормативно-правового акту, який би визначав процес проходження реєстрації. Виходячи зі ст. 2 Закону «Про виноград та виноградне вино», виноградні насадження технічних та столових сортів у господарствах усіх форм власності підлягають реєстрації в Державній інспекції сільського господарства України. Садіння виноградників для виноробства дозволяється лише у виноробних місцевостях відповідно до проекту, який затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики, політики у сфері сільського господарства – Міністерством аграрної політики та продовольства. Такий проект на створення багатолітніх насаджень розробляється Науково-дослідною і проектною установою землеустрою. Серед складових частин проекту: організація насаджень, технологічні карти, агроекологічний паспорт сортів винограду, генеральний план створення виноградних насаджень, паспорт проекту, в якому вказується ситуаційний план проєктованих виноградників, техніко-економічні показники проєкту, кошторисна частина та ін. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення експертизи проектно-кошторисної документації на створення та зрошення багаторічних насаджень» від 08.04.2013р., № 236, проектно-кошторисна документація аналізується на предмет її узгодженості з вимогами законодавства на підставі договору між заявником і Держсільгоспінспекцією про проведення експертизи. Після її проведення Держсільгоспінспекція надає протоколи експертного вивчення проектно-кошторисної документації на створення та на зрошення багаторічних насаджень. Один примірник протоколу залишається в Держсільгоспінспекції, два примірники разом з проектно-кошторисною документацією з відміткою про проведену експертизу видаються заявнику. Ця документація є, мабуть, базою для здійснюється реєстрації виноградних насаджень в Державній інспекції сільського господарства. Але ж, за п. 21 Указу Президента «Про Міністерство аграрної політики та продовольства України» від

23.04.2011 р., № 500/2011, здійснення реєстрації насаджень винограду покладено й на Мінагрополітики. Отже, аналізуючи вказані нормативні акти, реєстрацію виноградних насаджень здійснює як Держсільгоспінспекція, так і Мінагрополітики. Також, за вимогою ст. 2 Закону «Про виноград та виноградне вино», Мінагрополітики затверджує проект на створення виноградних насаджень. Слід вказати, що серед нормативно визначених Указом Президента від 23.04.2011 р. повноважень Міністерства, затвердження такого проекту не зазначено. Підзаконних нормативно-правових актів, які б визначали порядок та строки затвердження проекту, на сьогодні теж не існує.

Підводячи підсумок вищенаведеному, з метою усунення непорозумінь і прогалин законодавства щодо виконання господарствами обов'язку реєстрації виноградних насаджень, на сьогодні існує необхідність прийняття підзаконного нормативно-правового акту «Про реєстрацію виноградних насаджень технічних та столових сортів винограду», яким буде чітко визначено порядок, строки, суб'єкти та відповідальність за його невиконання.

Савніков Д. В., кандидат юридичних наук, асистент кафедри земельного та аграрного права Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ДО ПИТАННЯ ХАРАКТЕРУ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТУ ЦІЛЬОВОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ДЛЯ САДІВНИЦТВА ГРОМАДЯН

Садівництво громадян – індивідуальне та колективне, як специфічну сферу діяльності можливо розуміти в різних аспектах. Перш за все, слід зауважити, що це вид сільськогосподарського землекористування, тобто використання земель, віднесених відповідно до статті 22 Земельного кодексу України до категорії сільськогосподарських. Саме згідно з ч. 1 зазначеної норми землями сільськогосподарського призначення визнаються землі, в першу чергу надані для виробництва сільськогосподар-